

„Zabili jste tatíčka, nic neřeknu“

Rodina mlynáře Juříčka z Leskovce ukrývala partyzány. Běsnění nacistů neunikla, všichni zemřeli

■ PETRA PROCHÁZKOVÁ

LESKOVEC | Maruše Juříčkové bylo 14 let, její sestře o dva roky víc a do konce války už zbývaly jen týdny. Protože ale rodina mlynáře Juříčka z Leskovce ukrývala ve svém domě partyzány i s vysílačkou a ve sklepích jim zřídila také provizorní lazaret, musely zemřít předčasně.

I ve chvíli, kdy běsnění nacistů na jejich dvoře vrcholilo, uchovaly si víru, že co otec dělal, dělal správně. „Zabili jste mi tatíčka, nic vám neřeknu,“ pronesla údajně jedna z dcer, když jim vojáci nabízeli život výměnou za informace. Možná je to jen pověst, ostatně kronikář, jinak velmi podrobný v popisu brutálního násilí, které se toho dne ve mlýně odehrávalo, odpověď nezachytil. Přesto se to dodnes tradíje a copatá Maruška se tak stala symbolem odvahy.

Vojáci obklíčili mlýn v noci na 3. dubna 1945, pětičlennou rodinu vyhnali ven a dožadovali se, aby vydali partyzány. Jejich úkryt byl dobře skrytý, okno maskované hromadou dřeva.

„Poslali mi vzkaz, že mám ihned sehnat na paseky deset dělníků s lopatami a krompáči. Zavolal jsem radního Muchu Pavla a šli jsme na paseky oznámit, že dělníci jsou všichni zaměstnaní a rolníci též jsou na poli,“ popisoval brzy po válce tehdejší starosta Leskovce Josef Labaj. Museli tedy kopat sami, probíjet se zdi dovnitř, do mlýna.

„Řekli, že já jako starosta jsem o tom brlohu dobře věděl, že se zde zdržují partyzáni, oni již o tom vědí přes půl roku a já že jsem to měl hlásit již dávno,“ tvrdil.

Němcům samotným se dovnitř příliš nechtělo, nevěděli, že v tu dobu je ve mlýně jen několik partyzánů, kteří se zotavují z nemoci.

Někteří vyšli a stříleli kolem sebe, proti přesile ale neměli šanci. Zatím se domem šířil oheň, příživovaný čimkoliv, co tvořilo hustý, nedýchateľný dým. V něm se udušil i 19letý syn mlynáře Jan, když jej Němci znovu a znovu posílali, aby partyzány vyvedl ven.

A dívky? V kronice stojí: „Na kole-

Mlynářově dceři Maruše nacisté nabízeli život výměnou za informace. Odmltla a stala se tak symbolem odvahy. FOTO: STÁTNÍ OKRESNÍ ARCHIV VSETÍN

nou klečí a plačičce prosí se sepnatýma rukama. Ani v té hrozné chvíli neumdlévá láska mateřská. Maminka objímá svá děvčata a potěšuje je: Nebojte se, zase bude dobře,“ popisuje kronikář. Mámin slib už se nenaplnil.

„Poslední výkřik Marušky a tři ojedinělé rány ukončují tragédii, kterou nemožno vyjádřit slovy.“

Lidé, kteří partyzánům pomáhali, zůstali mnohdy nedocenění. „Bez nich by žádné partyzánské hnutí nebylo,“ upozorňuje Zdeněk Pomkla ze vsetínského okresního archivu.

Partyzáni měli možnost zmizet v lesích, ale ti, kteří jim pomáhali, vystavovali riziku celé rodiny a žili pod neustálým psychickým tlakem. „To si dnes vůbec nedokážeme představit,“ dodal historik.

Jen nedaleko od Leskovce se odehrála podobná tragédie na Ploštině. Tam nacisté vypálili 19. dubna 1945 celou osadu za to, že pasekáři pomáhali partyzánům. Nacisté brzy ráno vyrazili z vizovického zámku. Partyzáni dostali varování a zmizeli daleko od osady. Mělo se za to, že když je Němci nenajdou, pasekářům neublíží.

Nevěděli, že v čele trestné výpravy jsou dva muži, kteří s nimi pobývali v lesích i pasekářských chalupách. František Machů ze Zlámance a Oldřich Baťa, rodák z Brna, pak šli dům od domu a ukazovali prstem: „Ten pomáhal, ten také...“

Ve chvílích, kdy Němci brutálně mučili pasekáře a živé je zaháněli do hořících domů, seděli v nedalekém Vysočém Poli školáci v lavicích. Vrátili se do nich teprve před dvěma týdny. Od začátku roku, kdy se přes Valašsko začaly stahovat německé jednotky, škola neučila. A zavřít se měla znovu.

„Když pak běsnící horda německých žoldáků přepadla samoty Ryliška a Ploštinu, vypálila do základů 6 usedlostí a zahubila 24 lidských životů, rodiče ani nechtěli děti posílat do školy,“ stojí ve školní kronice. Celkový počet vypálených domů nakonec dosáhl desítky.

Stejná tragédie se odehrála i v Prlově či na Vařákových pasekách.

Konec války byl krvavý

Dokončení ze strany 1

Tim, že kraj sousedí se Slovenskem, utíkala tudy spousta lidí během Slovenského národního povstání. Kdo však byl při pokusu o útek chycen, dopadl špatně. Státní tajemník K. H. Frank 15. září 1944 nařídil, aby byli takoví lidé popraveni. Pro Němce měly význam i velké průmyslové podniky. „Například na

Vsetínsku byla nejdůležitější Zbrojovka Vsetín, kde se vyráběly těžké i lehké kulometry. Munice se vyráběla v pyrotechnické továrně v Jablůnce, na válečnou produkci byly zaměřeny podniky Mikrofon a ve Valašském Meziříčí a gumárny Optimit v Zubří (výroba plynových masek). Potřebám nacistického stroje na zabíjení sloužil také dřevozpracující průmysl,“ objasňuje historik Ba-

letka. Na konci války pak chtěli Němci klíčové závody poškodit. Objevil se pokus kompletně zničit vsetínskou Zbrojovku. Hodně poškozená byla pyrotechnická fabrika v Jablůnce. Speciální německé destrukční oddíly ničily nádraží, mosty a jiná místa. Škody na majetku a ztráty na životech způsobilo i bombardování spojeneckým letectvem, například ve Zlíně či Valašském Meziříčí.

INZERCE

ODVOZ A EKOLOGICKÁ LIKVIDACE AUTOVRAKŮ

Vystavení dokladu o ekologické likvidaci autovraků **NA MÍSTĚ.**

Tel.: 777 550 621, 608 749 219
Autovrakoviště Třebětice

Za kompletní nebo téměř kompletní autovrak vyplatíme **1000 Kč**